ಶ್ರೀ ರಾಮಮಾನಸ ಸ್ತೋತ್ರಮ್ – ೩

ಜಯ ಜಯತಿ ವಿಷ್ಣೋ ರಾಮನಾಮಾಭಿಧೇಯೋ ।
ಜಯತು ಜಯತಿ ಪೂರ್ಣಃ ಕೋಟಿ ಕಂದರ್ಪಭಾಸಃ ॥
ಜಯತಿ ಜಯತಿ ವಾದ್ಯೈರ್ನಾಟಕೈರ್ಗೀತ ನೃತ್ಯೈ ।
ಜಯ ಜಯ ತಿಮಿರಾರೇ ಗೃಹ್ಣ ನೀರಾಜನಂ ತ್ವಮ್ ॥೮॥

ಶ್ರೀರಾಮನೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ಶ್ರೀವಿಷ್ಣುವಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಕೋಟಿ ಮದನರ ತೇಜವುಳ್ಳವನೆ, ಪೂರ್ಣನೆ, ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ವಿವಿಧ ವಾದ್ಯಗಳು, ನಾಟಕ, ಸಂಗೀತಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವೆನು. ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಅಂಧಕಾರವನ್ನು (ಅಜ್ಞಾನದ ಕತ್ತಲೆ) ನಿವಾರಿಸುವವನೇ, ನೀರಾಜನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನಿನಗೆ ಜಯ, ಜಯಕಾರವಾಗಲಿ. ॥ ೮ ॥

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಭೋಜ್ಯಾದಿ – ಸುಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯಂ ।
ತಮತ್ರ ಯಚ್ಚಾಖಿಲ ವಸ್ತು ಜಾತಮ್ ॥
ಏಕಾಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮಮಯಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧ –
ಮೇವಾರ್ಪಯಾಮೀತಿ ಸುಮಂತ್ರ ಪುಷ್ಪಮ್ ॥ ೯ ॥

ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ, ಭೋಜ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಪಾರಮೇಷ್ಠ್ಯದವರೆಗೆ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲ ಓಂ ಪದವಾಚ್ಯವಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪವಿದ್ದು, ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮಂತ್ರ ಪುಷ್ಪಾಂಜಲಿ ಎಂದು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತಿರುವೆನು. ॥ ೯ ॥

ಜಯ ಜಯ ಕರುಣಾಬ್ಧೇಽನಂತ ಭಾನುಪ್ರಕಾಶ ।
ಜಯ ಜಯ ಜಗದೀಶಾವ್ಯಕ್ತ ಮಾಯಾಧಿದೇವ ॥
ಜಯ ಜಯ ಧರಣೀಜಾವಲ್ಲಭಾನಂತವೀರ್ಯ ।
ಜಯ ಜಯ ರಘುನಾಥಾನಾಥನಾಥ ಪ್ರಸೀದ ॥ ೧೦ ॥

ಕರುಣಾಸಾಗರ, ಅನಂತ ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶ, ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಜಗದೀಶ, ಅವ್ಯಕ್ತ, ಮಾಯಾಧಿಪನೆ, ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಭೂಮಾತೆಯ ಕನ್ಯೆ ಸೀತಾದೇವಿಯ ಪತಿಯೆ, ಅತುಲ ಪರಾಕ್ರಮಿಯೆ, ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ಅನಾಥನಾಥ ರಘುನಾಥ, ಪ್ರಸನ್ನನಾಗು, ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ॥ ೧೦ ॥

ಯಜ್ಞೇಶ ಯಜ್ಞಾಧಿಪ ಯಜ್ಞಪಾಲ ।
ಯಶಃಪ್ರದಾಧೋಕ್ಷಜ ರಾಮಚಂದ್ರ ॥
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ತೇ ಪ್ರಕರೋಮಿ ನಿತ್ಯಂ ।
ಪದೇ ಪದೇಽನಂತಮಖಾದಿದಾತ್ರಿಮ್ ॥ ೧೧ ॥

ಯಜ್ಞೇಶ, ಯಜ್ಞಾಧಿಪ, ಯಜ್ಞರಕ್ಷಕ, ಅಧೋಕ್ಷಜ, ರಾಮಚಂದ್ರ, ಯಶಸ್ಸು ನೀಡುವವನೆ — ನಿತ್ಯವೂ ನಿನಗೆ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಹಾಕುವೆನು. ನಿನ್ನ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆಯು ಹೆಜ್ಜೆಹೆಜ್ಜೆಗೂ ಯಜ್ಞಾದಿಗಳ ಫಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ॥ ೧೧ ॥

— ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ

ಸೂಕ್ತಿಪ್ರಭ

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಸೂಕ್ತಿಗಳು

ಉತ್ಸಾಹಗೆಡಬಾರದು. ಉತ್ಸಾಹವೇ ಸಕಲ ಸಂಪತ್ತಿಗೂ ಕಾರಣ. ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೇ ಸುಖ. ಯಾವಾಗಲೂ ಉತ್ಸಾಹವೇ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಆದಿ. ಯಾವ ಕಾರ್ಯವಿದ್ದರೂ ಉತ್ಸಾಹ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರವೇ ಸಫಲವಾಗುವುದು. *(೫.೨.೧೦-೧೧)*

ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಅರ್ಥ. ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಸುಖ. ಸಕಲ ಅಭೀಷ್ಟವೂ ಧರ್ಮದಿಂದ ಕೈಗೂಡುತ್ತದೆ. ಈ ಜಗತ್ತು ಧರ್ಮದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ. ಶ್ರಮಪಡದೆ ಸುಖದಿಂದ ಸುಖ ದೊರೆಯದು. *(೩.೯.೩೦-೩೧)*

ಕೈಲಾಗದ ಹೇಡಿಯು ವಿಧಿಯನ್ನು ನಂಬುತ್ತಾನೆ. ವೀರರು, ಧೀರರು ವಿಧಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪುರುಷನು ತನ್ನ ಪೌರುಷದಿಂದ ವಿಧಿಯನ್ನು ತುಳಿಯಬಲ್ಲನೋ, ಅವನು ಎಂದಿಗೂ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸಿಲುಕುವುದಿಲ್ಲ. *(೨.೨೩.೧೭)*

ಮುಂದೆ ಅನರ್ಥವು ಸಂಭವಿಸೀತೆಂಬ ಶಂಕೆಯಿದ್ದಾಗ ದೂರದರ್ಶಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನು ಮೊದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬೇಕು. ಶುಭವನ್ನು ಬಯಸತಕ್ಕವನು ಆಪತ್ತಿಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. *(೩.೨೪.೧೧)*

ಪ್ರಿಯವಾದ ಮಾತನ್ನು ಆಡತಕ್ಕವರು ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಪ್ರಿಯವಾದರೂ ಹಿತಕರವಾದ ಮಾತನ್ನು ಆಡತಕ್ಕವರು ದುರ್ಲಭ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕವರೂ ದುರ್ಲಭ. *(೩.೩೭.೨)*